

Bruxelles, 9. lipnja 2026.
(OR. en)

10352/26

EF 176
ECOFIN 799
DELECT 95

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine
DEPREZ

Datum primitka: 4. lipnja 2026.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: C(2026) 3647 final

Predmet: DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) .../...
od 4.6.2026.
o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u
pogledu privremenih ciljanih operativnih mjera pomoći i ciljanih
multiplikatora za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik institucija

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument C(2026) 3647 final.

Priloženo: C(2026) 3647 final

Bruxelles, 4.6.2026.
C(2026) 3647 final

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) .../...

od 4.6.2026.

o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu privremenih ciljanih operativnih mjera pomoći i ciljanih multiplikatora za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik institucija

(Tekst značajan za EGP)

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST DELEGIRANOG AKTA

Financijski instrumenti koje banke drže za potrebe trgovanja (npr. dionice, obveznice i izvedenice) izloženi su tržišnom riziku, tj. riziku smanjenja vrijednosti zbog nepovoljnih kretanja tržišnih cijena. Globalna financijska kriza 2008. razotkrila je određene nedostatke bonitetnih zahtjeva za tržišni rizik. Zbog njih banke nisu imale dovoljno kapitala za pokriće gubitaka ostvarenih zbog tržišnog rizika. Zbog toga je Bazelski odbor za nadzor banaka (BCBS) revidirao međunarodne standarde za tržišni rizik, što je u siječnju 2016. rezultiralo donošenjem revidiranog okvira za tržišni rizik, poznatog i kao temeljito preispitivanje knjige trgovanja (FRTB). Potom je u prosincu 2017. Skupina guvernera središnjih banaka i čelnika nadzora zatražila od BCBS-a da preispita FRTB nakon što je utvrdila niz tehničkih problema s njegovom kalibracijom. Preispitivanje je dovršeno objavom konačne verzije FRTB-a u siječnju 2019. Članovi BCBS-a prvotno su se dogovorili da će standarde uvesti do 1. siječnja 2022., ali su to zbog pandemije bolesti COVID-19 odgodili za 1. siječnja 2023.

Zbog važnosti promjena koje se uvode FRTB-om i revizija tržišnog rizika koje su još u tijeku na razini Bazelskog odbora EU je odlučio uvesti taj okvir u dvije faze. U prvoj je fazi izmjenom Uredbe (EU) br. 575/2013 (Uredba o kapitalnim zahtjevima ili CRR) FRTB uveden kao zahtjev za izvješćivanje Uredbom (EU) 2019/876 (CRR II). Cilj je zahtjeva za izvješćivanje da se nadležnim tijelima omogući praćenje uvođenja FRTB-a u bankama prije nego što njegove odredbe postanu obvezujuće za izračun kapitalnih zahtjeva banaka, a zakonodavcima da se upoznaju s dodatnim izmjenama koje bi u međuvremenu mogle biti uvedene na međunarodnoj razini.

Druga je faza uvođenja standarda FRTB-a kao obvezujućih kapitalnih zahtjeva u pravo EU-a dovršena finalizacijom paketa mjera za bankarstvo. Uredba (EU) 2024/1623 Europskog parlamenta i Vijeća (CRR III) stupila je na snagu u srpnju 2024. i počela se primjenjivati 1. siječnja 2025.

U skladu s člankom 461.a Uredbe (EU) br. 575/2013, kako je izmijenjen člankom 1. točkom 236. Uredbe (EU) 2024/1623, Europska komisija prati međunarodnu provedbu bazelskih standarda FRTB-a u svim jurisdikcijama i ovlaštena je za donošenje delegiranih akata kako bi se u slučaju znatnih odstupanja u provedbi u trećim zemljama osigurali jednaki uvjeti na međunarodnoj razini. Naime, banke se na tržištima za velike klijente mogu lako natjecati u prekograničnim ponudama financijskih proizvoda i usluga u državama članicama i trećim zemljama. Ovlast za donošenje delegiranih akata omogućuje uvođenje privremenih ciljanih izmjena kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik na najviše tri godine i odgodu datuma početka primjene FRTB-a u EU-u za najviše dvije godine kako bi se očuvali jednaki uvjeti na međunarodnoj razini.

U trenutku stupanja na snagu Uredbe (EU) 2024/1623 Komisijino praćenje u svim jurisdikcijama pokazalo je da su neke od njih uvele standarde FRTB-a (npr. Kanada i Japan), dok su druge, za koje su pitanja jednakih uvjeta vrlo relevantna, zaostajale. Bilo je vrlo neizvjesno hoće li taj okvir uvesti na vrijeme i bez odstupanja u provedbi. Posebno je važno da SAD do lipnja 2024. nije uveo standarde FRTB-a niti se jasno očitovao o tome kad bi i na koji način to bio spreman učiniti.

Zbog tih međunarodnih regulatornih promjena Komisija smatra da radi očuvanja jednakih uvjeta tržišnog natjecanja u odnosu na treće zemlje treba donijeti delegirani akt¹ i odgoditi primjenu standarda FRTB-a za godinu dana, do 1. siječnja 2026. Komisija je tijekom 2025. primijetila da druge jurisdikcije ne napreduju u uvođenju bazelskih standarda FRTB-a. Zbog toga je nakon opsežnog savjetovanja sa svim dionicima (državama članicama, industrijom, Europskom središnjom bankom (ESB), Europskim nadzornim tijelom za bankarstvo (EBA) itd.) u lipnju 2025. donijela drugi delegirani akt², kojim je primjenu odgodila za još godinu dana, do 1. siječnja 2027., datuma početka primjene novih bonitetnih zahtjeva za tržišni rizik. To je Komisiji bila posljednja mogućnost da odgodi početak primjene tih standarda.

Komisija je u studenom 2025. pokrenula dvomjesečno savjetovanje o svojem prijedlogu sljedećeg koraka u uvođenju FRTB-a. Prijedlog je uključivao ciljane privremene izmjene za rješavanje određenih problema s okvirom i opći multiplikator za poništavanje negativnih učinaka na kapital banaka. U okviru savjetovanja, koje je trajalo do 6. siječnja 2026., prikupljene su opsežne informacije od velikog broja dionika. U tom je kontekstu razvoj događaja u Ujedinjenoj Kraljevini i SAD-u upućivao na napredak u uvođenju FRTB-a unatoč kašnjenju i odstupanjima od međunarodnih standarda. Očekuje se da će Ujedinjena Kraljevina početi primjenjivati standardizirani pristup u okviru FRTB-a od 2027., a interne modele u okviru FRTB-a od 2028., dok je SAD 19. ožujka 2026. ponovno predložio provedbu Basela III uz 90-dnevno razdoblje savjetovanja bez jasnih informacija o tome kad će njegova primjena započeti (te uz predviđena odstupanja od standarda FRTB-a).

Te nesigurnosti i razlike, ponajprije u SAD-u, dovode u pitanje očuvanje jednakih uvjeta na međunarodnoj razini i mogu ostaviti posljedice na banke u EU-u. Komisija stoga predlaže privremene ciljane izmjene bonitetnog okvira, među ostalim uvođenje općeg multiplikatora, kako bi se očuvali jednaki uvjeti i ublažile uočene razlike u odnosu na druge jurisdikcije. S obzirom na privremenu prirodu ciljanih mjera iz delegiranog akta i mogućnost trajnog narušavanja jednakih uvjeta zbog provedbe u drugim jurisdikcijama Komisija će u kontekstu izvješća o konkurentnosti bankarskog sektora EU-a za 2026. ponovno procijeniti potrebne korake.

Kao i u slučaju dvaju prethodnih delegiranih akata, izmjene i multiplikator utječu na zahtjeve u drugim dijelovima CRR-a, koji su dopunski ili povezani s početkom primjene FRTB-a. Ti se zahtjevi odnose na uvjete za raspodjelu pozicija u knjigu trgovanja odnosno knjigu pozicija kojima se ne trguje, kojima se određuje područje primjene kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik; izvješćivanje i objavljivanje kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik; primjenu minimalne donje granice na kapitalne zahtjeve za tržišni rizik; i postupak nadzorne ocjene pristupa tržišnom riziku u odnosu na referentne vrijednosti. Smjernice o tome kako bi banke trebale primjenjivati te zahtjeve tijekom razdoblja odgode bit će prema potrebi priložene komunikacijskom paketu te će ih EBA dodatno razraditi kako bi se zajamčila dosljedna i usklađena provedba u svim bankama.

Pri pripremi delegiranog akta u više se navrata savjetovalo s dionicima na koje odgoda izravno utječe. Među njima su EBA, ESB / jedinstveni nadzorni mehanizam, države članice i sektorska udruženja. Savjetovanje sa Stručnom skupinom za bankarstvo, plaćanja i osiguranja

¹ Delegirana uredba Komisije (EU) 2024/2795 od 24. srpnja 2024. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu datuma primjene kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik (*SL L*, 2024/2795, 31.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/2795/oj)

² Delegirana uredba Komisije (EU) 2025/1496 od 12. lipnja 2025. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu datuma primjene kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik (*SL L*, 2025/1496, 19.9.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/1496/oj)

(EGBPI) provedeno je dvaput, 16. listopada 2025. prije javnog savjetovanja i 25. ožujka 2025. o nacrtu delegiranog akta.

2. PRAVNI ELEMENTI DELEGIRANOG AKTA

Ovim delegiranim aktom uvode se privremene ciljane izmjene kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik. Te se izmjene odnose na alternativni pristup internih modela i na standardizirane pristupe. Osim toga, uvodi se opći multiplikator za kapitalne zahtjeve za tržišni rizik.

Test raspodjele dobiti i gubitka (PLAT) jedan je od zahtjeva koje banka mora ispuniti kako bi joj se dopustila primjena internih modela za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik. Pokazalo se da institucije imaju poteškoća s ispunjavanjem kriterija tog testa iako to ne mora nužno upućivati na nedostatke modela. Tim se pitanjem bave i druge jurisdikcije u uvođenju FRTB-a. PLAT bi stoga trebao služiti za praćenje u trogodišnjem razdoblju i ne bi trebao izravno utjecati na kapitalne zahtjeve.

Faktori rizika koji se ne mogu modelirati (NMRF) smatraju se jednom od ključnih prepreka razvoju internih modela za tržišni rizik. Nekoliko jurisdikcija odlučilo se za uvođenje ili primjenu tog okvira uz određene izmjene. Cilj je mjere iz delegiranog akta da okvir NMRF-a postane operativniji smanjenjem broja opažanja potrebnih da bi se smatralo da se faktor rizika može modelirati.

Da bi se smatralo da se faktor rizika može modelirati, institucija mora, među ostalim, za taj faktor rizika u razdoblju promatranja od 12 mjeseci utvrditi određeni broj cijena koje se mogu provjeriti. U drugim se jurisdikcijama u obzir uzimaju posebni slučajevi nedavno stvorenih ili nedavno izdanih faktora rizika s ograničenom vremenskom serijom kraćom od 12 mjeseci te se omogućuje njihovo uključivanje u pristup internih modela prije isteka tog razdoblja. Stoga se, kako bi se pri provedbi u EU-u izbjegli problemi nejednakosti uvjeta, delegiranim aktom uvodi razmjerno prilagođavanje zahtjeva za podatke za test prihvatljivosti faktora rizika (RFET) s obzirom na vrijeme proteklo od stvaranja/izdavanja faktora rizika.

U okviru naknade za rizik neispunjenja obveza u internim modelima vjerojatnost nastupa statusa neispunjenja obveza za državne izdavatelje množi se s nulom kako bi se pristup riziku neispunjenja obveza za državne izdavatelje u pristupu temeljenom na internim modelima uskladio s pristupom koji se primjenjuje u standardiziranom pristupu te kako bi se u bitnome uskladio pristup državnim izloženostima prema drugim jurisdikcijama.

Kao operativna mjera pomoći bankama se omogućuje da učestalost izračuna u okviru alternativnog pristupa internih modela smanje s dnevne na tjednu. Institucije se mogu odlučiti za tu mjeru smanjenja opterećenja ako je ona u skladu s njihovom politikom upravljanja rizicima.

Okvir za subjekte za zajednička ulaganja (CIU), tj. pozicije u fondovima, postaje operativniji i osjetljiviji na pitanja jednakih uvjeta i na temelju alternativnog pristupa internih modela i na temelju alternativnog standardiziranog pristupa. Naime, pojednostavnjuju se dva aspekta metode odnosnih izloženosti. Prvo, smanjena je njezina učestalost, pa se institucijama omogućuje da je primjenjuju na tromjesečnoj osnovi, a ne na tjednoj (na temelju alternativnog pristupa internih modela) ili mjesečnoj osnovi (na temelju alternativnog standardiziranog pristupa). Drugo, dopuštena je djelomična metoda odnosnih izloženosti, koju institucije smiju primjenjivati pod uvjetom da imaju uvid u najmanje 50 % temeljnih izloženosti CIU-a. Osim toga, na temelju alternativnog pristupa internih modela dopuštene su alternativne tehnike modeliranja uz odobrenje nadzornih tijela. Naposljetku, pojašnjava se da se u alternativnom standardiziranom pristupu vega-osjetljivost ne raščlanjuje.

Predviđa se i postupno uvođenje kapitalnih zahtjeva za specifične instrumente u okviru uvećanja za rezidualni rizik. Tom se mjerom neutralizira uvećanje za rezidualni rizik (RRAO) za specifične instrumente (tj. instrumente čiji je odnosni instrument buduća ostvarena volatilnost, „bermudske opcije” koje se mogu izvršiti na više unaprijed utvrđenih datuma i opcije raspona ugovora o razmjeni s nepromjenjivim rokom dospijeca). Slične mjere za upravljanje RRAO-om donijele su i druge jurisdikcije.

Kad je riječ o izračunu kapitalnog zahtjeva za rizik nastanka statusa neispunjavanja obveza na temelju alternativnog standardiziranog pristupa, pojednostavnjeno je priznavanje često korištenih tehnika zaštite od rizika u skladu s praksom uvođenja FRTB-a u drugim jurisdikcijama. Institucijama je dopušteno rješavati probleme ročne neusklađenosti u okviru kapitalnog zahtjeva za rizik nastanka statusa neispunjavanja obveza i priznati odnos zaštite od rizika za vlasničke izvedenice i gotovinske instrumente.

Pri izračunu kapitalnih zahtjeva za izloženosti prema dozvolama za emisije stakleničkih plinova u EU-u priznaje se viši koeficijent korelacije u skladu s kvantitativnim istraživanjima i analizama. Povećanjem koeficijenta korelacije smanjuju se ukupni kapitalni zahtjevi.

Kako bi se ublažila neizvjesnost uvođenja FRTB-a u drugim jurisdikcijama, uvodi se multiplikator od 0,9, koji se primjenjuje na rezultate izračuna pojednostavnjenog standardiziranog pristupa i na metodu zasnovanu na osjetljivostima u okviru alternativnog standardiziranog pristupa (glavnu sastavnicu tog pristupa).

Na temelju alternativnog standardiziranog pristupa zahtjevi za alternativni korelacijski portfelj namijenjen trgovanju bolje se usklađuju s praksama upravljanja rizicima institucija i s uvođenjem FRTB-a u drugim jurisdikcijama. Stoga je dopušteno rastavljanje pozicija u sastavnicama indeksa.

Bankama s vrlo malim obujmom aktivnosti trgovanja koje bi morale primjenjivati alternativni standardizirani pristup jer su prekoračile prag iz članka 325.a stavka 1. CRR-a zbog izloženosti u knjizi pozicija kojima se ne trguje faktorima valutnog i robnog rizika trebalo bi dopustiti da umjesto toga primjenjuju pojednostavnjeni standardizirani pristup. Tim se rješenjem, koje je u skladu s mjerama uvedenima u drugim jurisdikcijama, tim bankama pruža ciljana operativna pomoć te se vodi računa o načelu proporcionalnosti u okviru inicijative.

Naposljetku, uvodi se opći multiplikator kojim se poništava povećanje kapitala: riječ je o važnoj mjeri za održavanje jednakih uvjeta u aktivnostima povezanim s tržišnim rizikom. Multiplikator je neobvezan i ograničen na banke koje bi u okviru FRTB-a zabilježile povećanje kapitala. Utvrđuje se za svaku banku zasebno i ponovno kalibrira svaka tri mjeseca na temelju pristupa i raspodjele pozicija u knjizi trgovanja odnosno knjizi pozicija kojima se ne trguje koje banke trenutačno primjenjuju za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik.

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) .../...

od 4.6.2026.

o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu privremenih ciljanih operativnih mjera pomoći i ciljanih multiplikatora za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik institucija

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012¹, a posebno njezin članak 461.a stavak 2.,

budući da:

- (1) Uredbom (EU) 2019/876 Europskog parlamenta i Vijeća² izmijenjena je Uredba (EU) br. 575/2013 kako bi se u nju, među ostalim, kao zahtjev za izvješćivanje uvrstili standardi proizašli iz temeljitog preispitivanja knjige trgovanja (FRTB), odnosno sveobuhvatan skup kapitalnih zahtjeva za izloženosti tržišnom riziku koji je izradio Bazelski odbor za nadzor banaka (BCBS). Uredbom (EU) 2024/1623 Europskog parlamenta i Vijeća³ dodatno je izmijenjena Uredba (EU) br. 575/2013, među ostalim kako bi standardi FRTB-a postali obvezujući zahtjevi za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik.
- (2) Zbog izrazito konkurentne prirode međunarodnih aktivnosti trgovanja standardi FRTB-a doneseni su pod pretpostavkom da bi se njihovim uvođenjem u svim jurisdikcijama, u smislu sadržaja i rokova, institucijama osigurali jednaki uvjeti za međunarodne aktivnosti trgovanja. Praćenje uvođenja standarda FRTB-a u drugim jurisdikcijama članicama BCBS-a, posebno u onima s velikim brojem međunarodno aktivnih banaka, pokazalo je da zbog kašnjenja i određenih odstupanja od međunarodnih standarda FRTB-a postoji znatan rizik od narušavanja jednakih uvjeta na međunarodnoj razini. Kako bi otklonila taj rizik i prikupila više informacija o rokovima uvođenja u drugim jurisdikcijama i stvarnim pravilima, Komisija je dvaput iskoristila ovlast iz članka 461.a stavka 2. točke (b) Uredbe (EU) br. 575/2013 te je

¹ SL L 176, 27.6.2013, str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj>.

² Uredba (EU) 2019/876 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 u pogledu omjera financijske poluge, omjera neto stabilnih izvora financiranja, zahtjeva za regulatorni kapital i prihvatljive obveze, kreditnog rizika druge ugovorne strane, tržišnog rizika, izloženosti prema središnjim drugim ugovornim stranama, izloženosti prema subjektima za zajednička ulaganja, velikih izloženosti, zahtjeva za izvješćivanje i objavu, i Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 150, 7.6.2019., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/876/oj>).

³ Uredba (EU) 2024/1623 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2024. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 u pogledu zahtjeva za kreditni rizik, rizik prilagodbe kreditnom vrednovanju, operativni rizik, tržišni rizik i minimalnu donju granicu (SL L, 2024/1623, 19.6.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1623/oj>).

donošenjem delegiranih akata⁴ odgodila primjenu standarda FRTB-a za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik u Uniji do 1. siječnja 2027.

- (3) Posljednjih mjeseci praćenje je pokazalo da, iako je većina jurisdikcija doista napredovala u uvođenju standarda FRTB-a, i dalje postoji nesigurnost kad je riječ o rokovima uvođenja i konačnim pravilima u jurisdikcijama s velikim brojem međunarodno aktivnih kreditnih institucija. Kako se kreditne institucije u Uniji ne bi našle u znatno nepovoljnom položaju u odnosu na konkurenciju u aktivnostima trgovanja, bonitetni okvir za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik trebao bi se privremeno izmijeniti na tri godine. Ciljane izmjene trebale bi se odnositi na posebne aspekte bonitetnog okvira za koje su u drugim jurisdikcijama utvrđena odstupanja ili su ona vrlo vjerojatna.
- (4) Kako bi se kreditnim institucijama pružila sigurnost i regulatorna stabilnost u vezi s okvirom tržišnog rizika koji su dužne primjenjivati za izračun kapitalnih zahtjeva, mjere pomoći trebale bi trajati tri godine, odnosno do 31. prosinca 2029., što je najdulje razdoblje utvrđeno u ovlasti iz članka 461.a stavka 2. Uredbe (EU) br. 575/2013.
- (5) U skladu s bazelskim standardima, na temelju članka 325.az stavka 2. točke (d) Uredbe (EU) br. 575/2013, kako bi kreditne institucije dobile odobrenje za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik primjenom alternativnog pristupa internih modela (AIMA), dužne su redovito provoditi i uspješno prolaziti test raspodjele dobiti i gubitka (PLAT) iz članka 325.bg te uredbe na razini svake organizacijske jedinice za trgovanje obuhvaćene njihovim odobrenjem za alternativni pristup internih modela. Za organizacijske jedinice za trgovanje koje ne prođu test kreditne institucije izračunavaju kapitalne zahtjeve za tržišni rizik na temelju alternativnog standardiziranog pristupa. Pokazalo se da više organizacijskih jedinica za trgovanje ima poteškoća s ispunjavanjem kriterija tog testa iako to ne mora nužno upućivati na nedostatke modela. Zbog toga su i druge jurisdikcije barem privremeno uvele PLAT, i to na neobvezujućoj osnovi i isključivo za potrebe praćenja. Kako bi se riješila pitanja jednakih uvjeta u odnosu na te jurisdikcije, izračun PLAT-a isključivo za potrebe praćenja u trogodišnjem razdoblju trebalo bi dopustiti bankama i u okviru provedbe na razini Unije te propisati da u tom razdoblju PLAT nema izravan učinak na kapitalne zahtjeve.
- (6) Standardima FRTB-a utvrđuju se jasni i strogi zahtjevi za faktore rizika koji se ne mogu modelirati (NMRF-i) uvedene u pravo Unije zakonodavnim aktima te delegiranim i provedbenim aktima Komisije. Zbog dosadašnje vrlo ograničene primjene internih modela za tržišni rizik u cijelom svijetu i znatnih kašnjenja velikih jurisdikcija u uvođenju FRTB-a razvoj podatkovnih rješenja vanjskih prodavatelja koja bi kreditnim institucijama omogućila da manji broj svojih faktora rizika klasificiraju kao NMRF-e i dalje je ograničen. To znatno utječe na kapitalne zahtjeve, što izaziva bojazan da je doprinos NMRF-a ukupnim kapitalnim zahtjevima izračunanim primjenom internih modela veći nego što se prvotno očekivalo. Općenito, institucije smatraju okvir NMRF-a jednom od ključnih prepreka razvoju

⁴ Delegirana uredba Komisije (EU) 2024/2795 od 24. srpnja 2024. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu datuma primjene kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik (SL L, 2024/2795, 31.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/2795/oj) i Delegirana uredba Komisije (EU) 2025/1496 od 12. lipnja 2025. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu datuma primjene kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik (SL L, 2025/1496, 19.9.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/1496/oj).

internih modela za tržišni rizik. S obzirom na to druge velike jurisdikcije pojednostavnile su svoj okvir NMRF-a tako što su omogućile da se u okviru mjere očekivanog manjka veći broj faktora rizika kapitalizira kao rizici koji se mogu modelirati. Kako bi se očuvali jednaki uvjeti na globalnoj razini i olakšala provedba okvira NMRF-a, potrebno je izmijeniti uvjete o broju opažanja cijena koje se mogu provjeriti potrebnih da bi se smatralo da se određeni faktor rizika može modelirati i stoga kapitalizirati u okviru izračuna očekivanog manjka.

- (7) U skladu s bazelskim standardima jedan od kriterija iz članka 1. stavka 1. i članka 4. stavka 2. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2022/2060⁵ za procjenu da se faktor rizika može modelirati jest da je predmetna institucija u razdoblju promatranja od 12 mjeseci za taj faktor utvrdila određeni broj cijena koje se mogu provjeriti. Taj je zahtjev problematičan za nedavno izdane instrumente, uključujući novoizdane obveznice, nove referentne stope ili robu, jer to znači da u 12 mjeseci nakon njihova izdavanja faktori rizika za te pozicije možda neće proći test prihvatljivosti faktora rizika neovisno o likvidnosti tih pozicija. Kako bi se smanjilo operativno opterećenje institucija i osigurali jednaki uvjeti u odnosu na kreditne institucije iz drugih jurisdikcija, kreditnim institucijama trebalo bi dopustiti razmjerno prilagođavanje broja opažanja stvarnih cijena potrebnog za procjenu mogućnosti modeliranja tih novih faktora rizika u razdoblju do godine dana od prvog trgovanja tim novim instrumentima na tržištu.
- (8) Jedan od posebnih zahtjeva za interni model za rizik nastanka statusa neispunjavanja obveza iz članka 325.bp Uredbe (EU) br. 575/2013 jest da se za procjene kreditnih institucija u pogledu vjerojatnosti nastanka statusa neispunjavanja obveza utvrđuje najniža vrijednost u postocima utvrđenima u stavku 5. točki (a) tog članka. Zbog toga bi za određene izdavatelje ili dužnike na koje se ne primjenjuju kapitalni zahtjevi za rizik nastanka statusa neispunjavanja obveza na temelju alternativnog standardiziranog pristupa ti zahtjevi bili viši na temelju alternativnog pristupa internih modela nego na temelju alternativnog standardiziranog pristupa. To se ponajprije odnosi na središnje države i središnje banke s visokim rejtingom. Nekoliko jurisdikcija odstupilo je od bazelskih standarda tako što je dopustilo bankama da u okviru pristupa internih modela izloženosti prema tim izdavateljima tretiraju na isti način kao u okviru alternativnog standardiziranog pristupa (tj. bez kapitalnih zahtjeva za rizik nastanka statusa neispunjavanja obveza). Stoga bi, radi dosljednosti među pristupima i očuvanja jednakih uvjeta u odnosu na te jurisdikcije, sličnu mjeru trebalo primijeniti i na kreditne institucije u Uniji. To bi se trebalo postići primjenom multiplikatora jednakog nuli na vjerojatnost nastanka statusa neispunjavanja obveza izdavatelja/dužnika na koje se u skladu s alternativnim standardiziranim pristupom primjenjuje ponder rizika od 0 %, čime se poništava relevantni kapitalni zahtjev za izloženosti prema tim izdavateljima/dužnicima.
- (9) Kreditnim institucijama koje su dobile odobrenje za primjenu alternativnog pristupa internih modela za izračun kapitalnih zahtjeva moglo bi biti operativno problematično svakog dana izračunavati mjere rizika očekivanog manjka i mjere rizika prema stresnom scenariju u skladu s člankom 325.ba stavkom 1. Uredbe (EU) br. 2013/575.

⁵ Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/2060 od 14. lipnja 2022. o dopuni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda kojima se pobliže određuju kriteriji za procjenu mogućnosti modeliranja faktora rizika na temelju pristupa internih modela i o određivanju učestalosti te procjene na temelju članka 325.be stavka 3. te uredbe (SL L 276, 26.10.2022., str. 60., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/2060/oj).

Naime, svakodnevni izračuni iziskuju intenzivnu računalnu obradu te pravodobnu provedbu operativnih i upravljačkih postupaka. Kreditnim institucijama stoga bi trebalo privremeno dopustiti da izračunavaju i objavljuju vrijednosti regulatorne mjere rizika očekivanog manjka i mjere rizika prema stresnom scenariju na tjednoj, a ne na dnevnoj osnovi. To bi kreditnim institucijama u Uniji omogućilo da zadrže jednake uvjete kao i banke iz drugih jurisdikcija koje će tek kasnije morati primjenjivati alternativni pristup internih modela.

- (10) Članak 325.bh stavak 1. točka (i) i članak 325.j Uredbe (EU) br. 575/2013 sadržavaju posebne uvjete za izračun kapitalnih zahtjeva za izloženosti prema subjektima za zajednička ulaganja („CIU”) u skladu s alternativnim standardiziranim pristupom i alternativnim pristupom internih modela. Kako bi se izbjegao pretjerano konzervativan pristup, kreditne institucije moraju moći periodično primijeniti pristup odnosnih izloženosti na sve komponente CIU-a na kojima se temelji izloženost i izračunati kapitalne zahtjeve za izloženost CIU-a kao da imaju izravne izloženosti prema komponentama CIU-a. Sposobnost banaka da provedu pristup odnosnih izloženosti temelji se na dostupnosti podataka o sastavu CIU-a na datum primjene tog pristupa, što se dosad pokazalo vrlo zahtjevnim jer upravitelji CIU-a zbog pitanja povjerljivosti nisu dovoljno motivirani za pružanje konkretnih i detaljnih informacija o sastavu CIU-a. Zbog toga kreditne institucije često ne mogu primjenjivati metodu odnosne izloženosti na temelju bilo kojeg od tih pristupa, pa su se primorane vratiti konzervativnom pristupu. Druge velike jurisdikcije stoga su predložile izmjene pristupa izloženosti CIU-a na temelju standardiziranog pristupa u okviru FRTB-a i pristupa internih modela. Stoga je, kako bi se izbjeglo narušavanje jednakih uvjeta i nerazmjerno operativno opterećenje pri primjeni pristupa odnosnih izloženosti, u skladu s praksom drugih jurisdikcija potrebno uvesti fleksibilnost za institucije u vidu provedbe djelomičnog pristupa odnosnih izloženosti i u tu svrhu odrediti minimalni prag uz zahtjev da se za dio CIU-a na koji se ne može primijeniti pristup odnosnih izloženosti primijeni konzervativniji pristup. Radi jednostavnosti taj bi minimalni prag trebalo utvrditi u odnosu na tržišnu vrijednost izloženosti. Ako tržišna vrijednost izloženosti nije primjerena za specifične izloženosti CIU-a, kao što su izloženosti s visokim stupnjem financijske poluge, kreditne institucije trebale bi to uzeti u obzir u svojem pristupu odnosnih izloženosti na način prihvatljiv njihovim nadležnim tijelima. Trebalo bi odrediti i manju učestalost primjene metode odnosnih izloženosti. Nadalje, u okviru alternativnog pristupa internih modela kreditnim institucijama trebalo bi dopustiti, uz odobrenje njihovih nadležnih tijela, da primjenjuju alternativne metode osim pristupa odnosnih izloženosti. Za izloženosti CIU-a podložne vega-riziku primjena pristupa odnosnih izloženosti složena je i nije u skladu s načinom na koji kreditne institucije upravljaju rizicima tih pozicija jer se vega-osjetljivosti ne zbrajaju i ne mogu se jednostavno rastaviti. Međutim, u skladu s odredbama CRR-a kreditne institucije dužne su pri izračunu kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik za sve faktore rizika iste izloženosti CIU-a primijeniti isti pristup. Kreditna institucija koja u vezi s takvom pozicijom u CIU-u primjenjuje pristup odnosnih izloženosti za izračun kapitalnih zahtjeva za faktor delta-rizika stoga je dužna primjenjivati pristup odnosnih izloženosti i za kapitalne zahtjeve za faktor vega-rizika. Kako bi se smanjilo operativno opterećenje institucija, takvim kreditnim institucijama trebalo bi dopustiti primjenu alternativnog pristupa za izračun kapitalnih zahtjeva za faktor vega-rizika izloženosti CIU-a neovisno o pristupu koji se primjenjuje za kapitalizaciju drugih vrsta rizika povezanih s tom izloženošću.
- (11) Uvećanjem za rezidualni rizik (RRAO) određuje se dodatni kapitalni zahtjev za rizike koji nisu obuhvaćeni drugim komponentama alternativnog standardiziranog pristupa.

Budući da se kapitalni zahtjev za RRAO izračunava na temelju zamišljene vrijednosti instrumenta bez obzira na njegov rizik, a zaštita od rizika priznaje se samo u slučajevima u kojima su zaštićeni instrument i instrument zaštite od rizika potpuno usklađeni, mogući su slučajevi u kojima kapitalni zahtjevi za RRAO nisu u skladu sa stvarnim rezidualnim rizikom na razini organizacijske jedinice za trgovanje. Kako bi se izbjegli nerazmjerni kapitalni zahtjevi za instrumente s rezidualnim rizicima od kojih se kreditne institucije mogu u velikoj mjeri zaštititi na tržištu te kako bi se očuvali jednaki uvjeti u odnosu na druge jurisdikcije koje su uvele ili će uvesti posebne mjere u području RRAO-a, trebalo bi utvrditi da se multiplikatori primjenjuju na kapitalne zahtjeve za RRAO za instrumente čiji je odnosni instrument buduća ostvarena volatilnost, koji su opcije koje se mogu izvršiti na ograničen broj datuma ili opcije čija se vrijednost temelji na razlici između dvije stope ugovora o razmjeni s nepromjenjivim dospijućem iskazane u istoj valuti ako se na te instrumente primjenjuju kapitalni zahtjev za RRAO isključivo iz tih razloga.

- (12) Kapitalni zahtjev za rizik nastanka statusa neispunjavanja obveza na temelju alternativnog standardiziranog pristupa obuhvaća rizik nastanka statusa neispunjavanja obveza izdavatelja i dužnika za izloženosti koje podliježu tržišnom riziku u jednogodišnjem razdoblju. Zaštite od rizika priznaju se za izloženosti prema istom izdavatelju ili dužniku na koje se primjenjuju posebni uvjeti, među ostalim za ročnu neusklađenost raznih pozicija. Neki od tih uvjeta ne omogućuju priznavanje ekonomske zaštite od rizika između vlasničke izvedenice i pozicije istog odnosnog instrumenta u gotovini unatoč tome što se taj pristup upravljanju rizicima široko primjenjuje u praksi. Kako bi se potaknula zaštita od rizika i postigla usklađenost sa sličnim mjerama u drugim jurisdikcijama, tu vrstu ekonomske zaštite trebalo bi priznati u izračunu kapitalnih zahtjeva za rizik nastanka statusa neispunjavanja obveza u skladu s alternativnim standardiziranim pristupom.
- (13) Uredbom (EU) 2024/1623 u alternativni standardizirani pristup uveden je poseban ponder rizika za izloženosti prema trgovanju ugljikom u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (EU ETS), što je opravdano stabilnošću i ograničenom volatilnošću Unijina tržišta emisijskih jedinica ugljika posljednjih godina te s time povezanim cijenama jedinica emisija ugljika. Kvantitativna analiza koja je potom uslijedila pružila je dokaze da bi, osim nižeg pondera rizika, i korelacijski parametar za agregiranje izloženosti iz trgovanja ugljikom trebalo postaviti na drugu vrijednost, pa bi kapitalni zahtjevi za te specifične izloženosti bili niži. Nadalje, razmjene informacija između banaka i regulatora iz drugih jurisdikcija, uključujući tekuće postupke savjetovanja, upućuju na to da bi te jurisdikcije u okviru konačne provedbe mogle donijeti slične mjere. Stoga bi trebalo utvrditi da se, s obzirom na postojeće dokaze, do 31. prosinca 2029. korelacijski parametar mijenja na odgovarajuću vrijednost primjenom multiplikatora.
- (14) Kašnjenje u provedbi pravila Basel III u jurisdikcijama s međunarodno aktivnim bankama dovodi do privremenog narušavanja jednakih uvjeta, među ostalim i zbog minimalne donje granice koja se u Uniji primjenjuje od 1. siječnja 2025. Kako bi se ublažilo to narušavanje i osigurao neometan prelazak, kreditnim institucijama trebalo bi privremeno omogućiti ciljano i ograničeno postupno uvođenje kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik u skladu s alternativnim standardiziranim pristupom. Postupno uvođenje trebalo bi na sličan način omogućiti i kreditnim institucijama koje primjenjuju pojednostavnjeni standardizirani pristup.
- (15) U skladu s bazelskim standardima člankom 325.i stavkom 1. točkama (a) i (b) Uredbe (EU) br. 575/2013 propisano je da su kreditne institucije za pozicije u indeksima

uključene u alternativne korelacijske portfelje namijenjene trgovanju (ACTP) dužne izračunati jedinstvenu osjetljivost na indeks te se zabranjuje rastavljanje pozicije u indeksu ACTP-a na faktore rizika pojedinačnih sastavnica (tj. pozicije jednog subjekta) i netiranje tih faktora rizika s istim faktorima rizika iste sastavnice instrumenata koji se odnose na jedan subjekt. Ti zahtjevi stvaraju nesklad između pristupa koji kreditne institucije primjenjuju za upravljanje rizicima tih izloženosti i izračuna kapitalnih zahtjeva, što dovodi do dodatne operativne složenosti i povećanja kapitalnih zahtjeva. Zbog toga je jedna velika jurisdikcija čije su banke vrlo aktivne u trgovanju u okviru ACTP-a odlučila bankama omogućiti rastavljanje izloženosti prema indeksu ACTP-a. Radi očuvanja jednakih uvjeta kreditnim institucijama trebalo bi privremeno omogućiti primjenu pristupa rastavljanja i netiranje izloženosti prema pojedinačnim sastavnicama s istim faktorima rizika.

- (16) Uvođenjem standarda FRTB-a uvode se složenije metode osjetljivije na rizik koje mogu biti nepotrebne za institucije s malim obujmom aktivnosti trgovanja. To se posebno odnosi na male institucije koje ispunjavaju uvjete za odstupanje za mali obujam poslova iz knjige trgovanja iz članka 94. Uredbe (EU) br. 575/2013, ali premašuju pragove iz članka 325.a te uredbe zbog valutnog rizika ili robnog rizika koji proizlazi iz pozicija iz knjige pozicija kojima se ne trguje. Kako bi se izbjegli nerazmjerni troškovi provedbe i operativna složenost za takve kreditne institucije u Uniji, s obzirom na to da druge velike jurisdikcije provode slične mjere ili ne primjenjuju kapitalne zahtjeve za tržišni rizik na banke s malim obujmom poslova iz knjige trgovanja, kreditnim institucijama u Uniji s malim knjigama trgovanja trebalo bi dopustiti primjenu pojednostavnjenog standardiziranog pristupa za njihove pozicije iz knjige pozicija kojima se ne trguje koje su podložne valutnom riziku i robnom riziku.
- (17) Kašnjenja u uvođenju novog okvira za tržišni rizik u jurisdikcijama s međunarodno aktivnim bankama znače da bi se kreditne institucije u Uniji sa sofisticiranim aktivnostima trgovanja i složenijim portfeljima suočile s nejednakim uvjetima ako bi se provedba standarda Basel III odgodila nakon 1. siječnja 2027. ili ako bi se u drugim jurisdikcijama zahtjevi provodili fleksibilnije. Praćenje provedbe standarda Basel III u drugim velikim jurisdikcijama pokazalo je da nije vjerojatno da će velike banke izvan Unije od 1. siječnja 2027. morati provoditi pravila FRTB-a u svojim matičnim jurisdikcijama. S druge strane, kako bi se osiguralo da posebni aspekti novog okvira za tržišni rizik, posebno oni koji se odnose na alternativni pristup internih modela, nisu pretjerano složeni ili previše konzervativni te da samim time ne dovode do neopravdane operativne složenosti ili prevelikih kapitalnih zahtjeva, potrebno ih je ponovno procijeniti (i potencijalno ponovno kalibrirati). U tom kontekstu i kako bi se ograničio mogući nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju koji bi negativno utjecao na konkurentnost bankarskog sektora Unije u tom području i na financiranje gospodarstva Unije, kreditnim institucijama na koje provedba novih pravila o tržišnom riziku nepovoljno utječe trebalo bi nakon primjene ciljanih izmjena uvedenih ovom Uredbom dopustiti da ograniče taj učinak na kapital tijekom trogodišnjeg trajanja ove Uredbe.
- (18) Predložene privremene mjere zajedno bi trebale smanjiti brojne, ali ne i sve nejednakosti uvjeta među velikim jurisdikcijama. Kako bi se u prijelaznom razdoblju očuvali jednaki uvjeti dok velike jurisdikcije ne dovrše i ne provedu standarde FRTB-a, kreditnim institucijama na koje pravila FRTB-a nepovoljno utječu trebalo bi dopustiti da za vrijeme trogodišnjeg trajanja ove Delegirane uredbe ograniče njihov učinak na svoje kapitalne zahtjeve tako što će na ta pravila primijeniti multiplikator

koji je jednak ili manji od vrijednosti 1. Budući da novi okvir različito utječe na te kreditne institucije, multiplikator bi se trebao kalibrirati za svaku banku zasebno. Nadalje, budući da bi kreditne institucije primjenjivale multiplikator do 31. prosinca 2029., trebale bi moći periodično ponovno kalibrirati multiplikator na pouzdanu referentnu vrijednost kako bi se u obzir uzele promjene u njihovim portfeljima i u tržišnim uvjetima. Stoga je potrebno uvesti multiplikator kojim se učinak novih pravila smanjuje na razinu prethodne provedbe okvira Basel 2.5. Kako bi se omogućila precizna kalibracija multiplikatora i izbjegla prekomjerna operativna složenost, uključujući primjenu više koncepata raspodjele unutar iste institucije i promjene modela koji se primjenjuju u okviru Basel 2.5, multiplikator se treba izračunavati na temelju raspodjele pozicija u knjigu trgovanja odnosno knjigu pozicija kojima se ne trguje u okviru provedbe okvira Basel 2.5. Kreditne institucije koje ispunjavaju uvjete za primjenu multiplikatora i koje ga odluče primjenjivati od 1. siječnja 2027. ujedno bi trebale imati mogućnost da ga prestanu primjenjivati prije isteka trogodišnjeg razdoblja, ali im ne bi trebalo dopustiti da ga nakon toga ponovno primjenjuju. Zahtjevi za izvješćivanje i objavljivanje neophodni su da bi se omogućio nadzor i tržišna disciplina. Stoga bi kreditne institucije koje odluče primjenjivati multiplikator ujedno trebale nastaviti izvješćivati i objavljivati informacije o svojim obvezujućim kapitalnim zahtjevima u skladu s provedbom okvira Basel 2.5 na temelju relevantnih odredaba utvrđenih u verziji CRR-a koja je bila na snazi 8. srpnja 2024.

- (19) Uredbu (EU) br. 575/2013 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (20) Odredbe iz ove Uredbe primjenjuju se ne dovodeći u pitanje obveze banaka na temelju CRR-a i CRD-a da osiguraju odgovarajuće sposobnosti za upravljanje rizicima i agregiranje podataka. Banke bi trebale surađivati sa svojim nadzornim tijelima na otklanjanju svih nedostataka uočenih u tim područjima.
- (21) Zahtjevi za tržišni rizik utvrđeni u Uredbi (EU) 2024/1623 početi će se primjenjivati od 1. siječnja 2027. Kako se institucijama ne bi uveli proturječni zahtjevi, datum početka primjene ove Uredbe treba se uskladiti s tim datumom. Kako bi se izbjegla nesigurnost među sudionicima na tržištu i javnim tijelima, ova bi Uredba trebala stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Izmjena Uredbe (EU) br. 575/2013

U Uredbi (EU) br. 575/2013 umeću se sljedeći članci od 495.i do 495.v:

„Članak 495.i

Prijelazne odredbe o testu raspodjele dobiti i gubitka na temelju alternativnog pristupa internih modela za tržišni rizik

1. Odstupajući od članka 325.az stavka 2. točke (d), institucije mogu do 31. prosinca 2029. primjenjivati alternativni pristup internih modela za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik za organizacijske jedinice za trgovanje koje ne ispunjavaju zahtjeve iz članka 325.bg.
2. Za potrebe stavka 1. institucije smatraju da su teoretske promjene vrijednosti portfelja obuhvaćenih organizacijskih jedinica za trgovanje na temelju modela

institucija za mjerenje rizika vrlo slične hipotetskim promjenama vrijednosti njihovih portfelja na temelju modela institucija za određivanje cijena.

Članak 495.j

Prijelazna mjera operativne pomoći za kapitalne zahtjeve za faktore rizika koji se ne mogu modelirati

1. Odstupajući od članka 1. stavka 1. i članka 4. stavka 2. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2022/2060* institucije mogu do 31. prosinca 2029. procijeniti da se faktor rizika može modelirati za potrebe članka 325.be ove Uredbe ako su u razdobljima promatranja iz članka 1. stavaka 1. i 2. i članka 4. stavaka 2. i 3. Delegirane uredbe (EU) 2022/2060 za taj faktor rizika utvrdile najmanje dvije cijene koje se mogu provjeriti.
2. Institucije faktorima rizika iz stavka 1. dodjeljuju razdoblje likvidnosti jednako vrijednosti 250 podijeljeno s brojem cijena koje se mogu provjeriti utvrđenih u skladu s Delegiranom uredbom (EU) 2022/2060 i zaokruženo na najbliže dulje razdoblje likvidnosti iz tablice 2. u članku 325.bd ove Uredbe.

Razdoblje likvidnosti dodijeljeno u skladu s prvim podstavkom ne smije biti kraće od razdoblja likvidnosti koje bi bilo dodijeljeno faktoru rizika da je broj cijena koje se mogu provjeriti bio dovoljan za procjenu da se faktor rizika može modelirati u skladu s člankom 1. stavcima 1. i 2. i člankom 4. stavcima 2. i 3. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2022/2060.
3. Institucije u izračun iz članka 325.bb uključuju sve faktore rizika za koje se smatra da se mogu modelirati u skladu sa stavkom 1. Institucije u izračune iz članka 325.bk uključuju druge faktore rizika koji se ne mogu modelirati.

* Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/2060 od 14. lipnja 2022. o dopuni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda kojima se pobliže određuju kriteriji za procjenu mogućnosti modeliranja faktora rizika na temelju pristupa internih modela i o određivanju učestalosti te procjene na temelju članka 325.be stavka 3. te uredbe (SL L 276, 26.10.2022., str. 60., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/2060/oj).

Članak 495.k

Prijelazne odredbe o zahtjevima za podatke za procjenu mogućnosti modeliranja novih izdanja

Odstupajući od članka 1. stavka 2. i članka 4. Delegirane uredbe (EU) 2022/2060 institucije do 31. prosinca 2029. pri procjeni mogućnosti modeliranja faktora rizika u skladu s člankom 325.be ove Uredbe za nove faktore rizika iz nedavno izdanih ili nedavno stvorenih instrumenata smatraju:

- (a) da razdoblje promatranja iz članka 1. stavka 1. i članka 4. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2022/2060 počinje na dan kad su ti instrumenti izdani ili se njima prvi put trguje na tržištu;
- (b) da se minimalni broj cijena koje se mogu provjeriti i koje su reprezentativne za faktor rizika u skladu s tom delegiranom uredbom razmjerno prilagodi do isteka 12 mjeseci od tog izdavanja ili od tog prvog datuma trgovanja.

Članak 495.l

Prijelazne odredbe o kapitalnim zahtjevima na temelju internog modela za rizik nastanka statusa neispunjavanja obveza

Odstupajući od članka 325.bp stavka 5. točke (a), institucije do 31. prosinca 2029. primjenjuju multiplikator jednak nuli na procjene vjerojatnosti nastanka statusa neispunjavanja obveza koje se koriste za izračun kapitalnih zahtjeva za rizik nastanka statusa neispunjavanja obveza u skladu s internim modelom za rizik nastanka statusa neispunjavanja obveza iz dijela trećeg glave IV. poglavlja 1.b odjeljka 3. za sve izdavatelje ili dužnike čije bi izloženosti pri izračunu kapitalnih zahtjeva za rizik nastanka statusa neispunjavanja obveza u skladu s alternativnim standardiziranim pristupom imale ponder rizika 0 %.

Članak 495.m

Prijelazne odredbe o učestalosti izračuna za alternativni pristup internih modela

1. Do 31. prosinca 2029. institucije koje primjenjuju članak 325.ba stavak 1. za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik mogu odlučiti izračunavati prosječne vrijednosti iz članka 325.ba stavka 1. točke (b) za prethodnih 12 tjedana umjesto za prethodnih 60 radnih dana.
2. Do 31. prosinca 2029. institucije koje su dužne ispuniti zahtjeve za objavu iz članka 455. stavka 2. točaka (a) i (b) mogu odlučiti objaviti vrijednosti iz tog članka za prethodnih 12 tjedana umjesto za prethodnih 60 radnih dana.

Članak 495.n

Prijelazne odredbe o kapitalnim zahtjevima za pozicije u CIU-ima na temelju alternativnog pristupa internih modela

1. Odstupajući od članka 325.bh stavka 1. točke (i) institucije do 31. prosinca 2029. mogu primijeniti pristup odnosnih izloženosti:
 - (a) na najmanje 50 % svih odnosnih pozicija u CIU-u, mjereno tržišnom vrijednošću;
 - (b) na odnosne pozicije u CIU-ima na tromjesečnoj, a ne tjednoj osnovi.

Za potrebe prvog podstavka točke (a) institucije izračunavaju kapitalni zahtjev za tržišni rizik za sve preostale pozicije u tom CIU-u primjenom pondera rizika iz članka 325.j stavka 1. točke (b) podtočke i.
2. Pri primjeni pristupa odnosnih izloženosti iz stavka 1. institucije mogu pratiti rizike koji proizlaze iz znatnih promjena u sastavu predmetnih CIU-a između dva datuma izračuna.
3. Odstupajući od članka 325.bh stavka 1. točke (i), institucija može, uz odobrenje nadležnog tijela, primjenjivati alternativni pristup modeliranju za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik za pozicije u CIU-ima u skladu s alternativnim pristupom internih modela.

Članak 495.o

Prijelazne odredbe o kapitalnim zahtjevima za pozicije u CIU-ima na temelju alternativnog standardiziranog pristupa internih modela

1. Odstupajući od članka 325.j stavka 1. točke (a) institucije do 31. prosinca 2029. mogu primijeniti pristup odnosnih izloženosti:
 - (a) na najmanje 50 % svih odnosnih pozicija u tim CIU-ima, mjereno tržišnom vrijednošću;
 - (b) na odnosne pozicije u CIU-u na tromjesečnoj, a ne mjesečnoj osnovi.Za potrebe prvog podstavka točke (a) institucije izračunavaju kapitalni zahtjev za tržišni rizik za sve preostale pozicije u tim CIU-ima primjenom pristupa iz članka 325.j stavka 1. točke (b) podtočke i.
2. Odstupajući od članka 325.j stavaka 1.a i 3., institucije mogu do 31. prosinca 2029. pozicije u CIU-ima smatrati jednom pozicijom u vlasničkom instrumentu s ponderom rizika od 100 % za izračun kapitalnih zahtjeva za vega-rizik neovisno o drugim pristupima koji se primjenjuju za izračun kapitalnih zahtjeva za druge faktore rizika za iste pozicije.

Članak 495.p

Prijelazne odredbe o kapitalnim zahtjevima za uvećanje za rezidualni rizik na temelju alternativnog standardiziranog pristupa

Odstupajući od članka 325.u, institucije do 31. prosinca 2029. primjenjuju multiplikator jednak nuli na kapitalne zahtjeve za rezidualne rizike izračunane u skladu s tim člankom za sljedeće instrumente:

- (a) instrumente čiji je odnosni instrument buduća ostvarena volatilnost i na koje se iz drugih razloga ne bi primijenilo uvećanje za rezidualni rizik;
- (b) instrumente koji su opcije koje se mogu izvršiti na ograničeni skup unaprijed utvrđenih datuma i na koje se iz drugih razloga ne bi primijenilo uvećanje za rezidualni rizik;
- (c) instrumente koji su opcije čija se vrijednost temelji na razlici između dvije stope ugovora o razmjeni s nepromjenjivim dospeljem iskazane u istoj valuti i na koje se iz drugih razloga ne bi primijenilo uvećanje za rezidualni rizik.

Članak 495.q

Prijelazne odredbe o izračunu kapitalnih zahtjeva za rizik nastanka statusa neispunjavanja obveza na temelju alternativnog standardiziranog pristupa

Odstupajući od članka 325.x stavka 4. institucije do 31. prosinca 2029. mogu po vlastitu nahođenju dodijeliti:

- (a) gotovinskim vlasničkim pozicijama koje služe kao zaštita za izvedene instrumente isti rok dospeljeća kao i izvedenim instrumentima koji se štite;
- (b) rok dospeljeća od tri mjeseca izloženostima po vlasničkim izvedenicama.

Članak 495.r

Prijelazne odredbe o izračunu kapitalnih zahtjeva na temelju alternativnog standardiziranog pristupa za instrumente koji podliježu riziku trgovanja emisijama ugljika u okviru ETS-a EU-a

Odstupajući od članka 325.at stavka 2. institucije do 31. prosinca 2029. dijele s 99,1 % korelacijski parametar roka dospijeca iz tog članka za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik u skladu s alternativnim standardiziranim pristupom za instrumente koji su podložni delta-riziku robe zbog trgovanja emisijama ugljika u okviru ETS-a EU-a.

Članak 495.s

Prijelazne odredbe o postupnom uvođenju kapitalnih zahtjeva na temelju alternativnog standardiziranog pristupa i pojednostavnjenog standardiziranog pristupa

1. Do 31. prosinca 2029. institucije primjenjuju multiplikator od 0,9 na rezultat izračuna svojih kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik u okviru metode zasnovane na osjetljivostima u skladu s člankom 325.h stavkom 4.
2. Do 31. prosinca 2029. institucije primjenjuju multiplikator od 0,9 na rezultat izračuna svojih kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik u skladu s pojednostavnjenim standardiziranim pristupom iz članka 325. stavka 2.

Članak 495.t

Prijelazne odredbe o pristupu instrumentima u ACTP-u

Odstupajući od članka 325.i stavka 1. točaka (a) i (b), institucije do 31. prosinca 2029. mogu odlučiti primjenjivati pristup iz tog članka i na pozicije uključene u ACTP.

Članak 495.u

Prijelazne odredbe o odstupanju za institucije s malim obujmom poslova iz knjige trgovanja

Do 31. prosinca 2029. institucije koje ispunjavaju uvjete za pristup iz članka 94. mogu primjenjivati pristup iz članka 325. stavka 2. za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik pozicija iz knjige pozicija kojima se ne trguje koje su podložne valutnom riziku ili robnom riziku.

Članak 495.v

Prijelazne odredbe o primjeni multiplikatora na kapitalne zahtjeve za tržišni rizik

1. Do 31. prosinca 2029. institucije mogu odlučiti primjenjivati multiplikator na svoje kapitalne zahtjeve za tržišni rizik izračunane na temelju pristupa iz članka 325. stavka 1. i članaka od 325.c do 325.ay, članaka od 325.az do 325.bp i članaka od 326. do 361. ako su njihovi kapitalni zahtjevi za tržišni rizik, izračunani primjenom ove Uredbe u verziji koja je bila na snazi 9. srpnja 2024. i uzimajući u obzir prijelazne pristupe iz članaka od 495.i do 495.t na dan 31. ožujka 2027., viši od njihovih kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik izračunanih primjenom dijela trećeg glave IV. ove Uredbe u verziji koja je bila na snazi 8. srpnja 2024.
2. Institucije ne primjenjuju multiplikator iz stavka 1. ako svoje kapitalne zahtjeve za tržišni rizik izračunavaju isključivo primjenom članaka od 326. do 361.

3. Institucije koje odluče primijeniti pristup iz stavka 1. o tome bez odgode obavješćuju nadležna tijela i dostavljaju dokaze o ispunjavanju zahtjeva iz tog stavka.
4. Institucije koje primjenjuju pristup iz stavka 1. mogu ga prestati primjenjivati u bilo kojem trenutku pod uvjetom da su o tome obavijestile odgovarajuće nadležno tijelo. Institucije koje prestanu primjenjivati taj pristup ne smiju ga kasnije ponovno početi primjenjivati.
5. Institucije koje odluče primjenjivati multiplikator iz stavka 1. kalibriraju taj multiplikator svaka tri mjeseca kao omjer između kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik izračunanih primjenom dijela trećeg glave IV. ove Uredbe u verziji koja je bila na snazi 8. srpnja 2024. i kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik izračunanih primjenom ove Uredbe u verziji koja je bila na snazi 9. srpnja 2024. uzimajući u obzir prijelazne tretmane iz članaka od 495.i do 495.t.
6. Osim toga, institucije koje primjenjuju multiplikator iz stavka 1. i dalje dostavljaju informacije o kapitalnim zahtjevima za tržišni rizik izračunanim primjenom dijela trećeg glave IV. ove Uredbe u verziji koja je bila na snazi 8. srpnja 2024.
7. Institucije koje primjenjuju multiplikator iz stavka 1. dužne su objaviti da su ga odlučile primjenjivati. Osim toga, te institucije i dalje ispunjavaju zahtjeve za objavu kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik iz dijela osmog ove Uredbe u verziji koja je bila na snazi 8. srpnja 2024.
8. Za određivanje kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik izračunanih primjenom ove Uredbe u verziji koja je bila na snazi 9. srpnja 2024. u skladu sa stavcima 1. i 5. institucije primjenjuju zahtjeve za uključivanje u knjigu trgovanja iz članka 104. ove Uredbe u verziji koja je bila na snazi 8. srpnja 2024.”

Članak 2.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2027.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 4.6.2026.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN